

M i n d e r e r n s t i g **V a k e r g e s t r a f t**

Een onderzoek naar de aard en kwalificatie van jeugdcriminaliteit

Dirk J. Korf

Annemieke Benschop

Tom Blom

Maike Steen

m.m.v. Jennifer Doekhie, Marijn Everartz en Niels Büller

Dit onderzoek is uitgevoerd door het Bonger Instituut voor Criminologie i.s.m. de leerstoelgroep Strafrechtwetenschappen, Faculteit der Rechtsgeleerdheid van de Universiteit van Amsterdam, in opdracht van het Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum (WODC) van het ministerie van Veiligheid en Justitie.

Begeleidingscommissie

Dr. Jan Nijboer (voorzitter) – Rijksuniversiteit Groningen, Faculteit der Rechtsgeleerdheid

Drs. Essy van Dijk – Ministerie van Veiligheid en Justitie, WODC

Mr. Janine Berton – Arrondissementsparket Den Haag

Drs. Gert-Jan Terlouw – Ministerie van Veiligheid en Justitie, Directie Justitieel Jeugdbeleid

Drs. Peter Versteegh – Politie Haaglanden

Universiteit van Amsterdam
Bonger Instituut voor Criminologie
www.bonger.nl

Ministerie van Veiligheid en Justitie
Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum (WODC)
www.wodc.nl

Uitgave: Rozenberg Publishers (www.rozenbergps.com)

Korf D.J., Benschop A., Blom T. & Steen, M. (2012) *Minder ernstig · Vaker gestraft. Een onderzoek naar de aard en kwalificatie van jeugdcriminaliteit*. Amsterdam: Rozenberg Publishers.

ISBN 978 90 361 0299 5

© 2012 WODC, ministerie van Veiligheid en Justitie. Auteursrechten voorbehouden.

8 Samenvatting en conclusie

Aan dit rapport lag de volgende probleemstelling ten grondslag. *Welke concrete handelingen – binnen de delictcategorieën openbare ordedelicten en geweldsdelicten – plegen jeugdigen? Zijn dat andere handelingen dan tien jaar geleden? Worden vergelijkbare incidenten nu anders gekwalificeerd en/of bestraft dan tien jaar geleden?* Deze probleemstelling is vertaald in een aantal onderzoeksvragen en enkele hypothesen. Deze zijn primair onderzocht op basis van een representatieve steekproef van 800 strafdossiers van zaken die bij het Openbaar Ministerie (OM) zijn binnengekomen (500 uit 1999 en 300 uit 2008), gestratificeerd naar vijf delictcategorieën van het CBS (Bedreiging, Mishandeling, Openbaar gezag, Openbare Orde en Vernieling) en leeftijd van verdachten (de ene helft 12-17 jaar en de andere helft 18-24 jaar). Daarnaast werd een focusgroeps gesprek gehouden met ervaren experts uit de rechterlijke macht, politie, advocatuur en wetenschap.

Hieronder worden eerst de belangrijkste bevindingen op hoofdlijnen kort samengevat en daarna worden de resultaten iets uitgebreider thematisch en per onderzoeksvraag en per hypothese weergegeven.

Belangrijkste bevindingen op hoofdlijnen

- De onderzoeksresultaten hebben uitsluitend betrekking op bepaalde geregistreerde openbare ordedelicten en geweldsdelicten in de leeftijdsgroep 12-24 jaar.
- Vergeleken met 1999 was in 2008 binnen de delictcategorie Bedreiging vaker sprake van verbale bedreiging en gebeurde fysieke bedreiging veel minder vaak met een wapen of ander voorwerp. In het algemeen waren de bedreigende handelingen lichter.
- Binnen de delictcategorie Mishandeling was er een verschuiving van zwaarder naar lichter letsel.
- In de delictcategorie Openbare Orde daalde het gebruik van wapens of andere voorwerpen.
- Vergelijkbare handelingen met vergelijkbare gevolgen voor het slachtoffer werden in 1999 en 2008 niet lichter of zwaarder gekwalificeerd.
- Het OM seponeerde in 2008 niet meer of minder vaak dan in 1999.
- De rechter bestraft vergelijkbare handelingen met vergelijkbare gevolgen voor het slachtoffer in 2008 niet lichter of zwaarder dan in 1999.
- In beide jaren was de kans op straf, transacties door het OM meegerekend, groter bij zwaarder letsel en grotere schade.
- Transacties door het OM meegerekend, werden bedreigende handelingen in 2008 vaker bestraft dan in 1999.
- Het aandeel verdachten dat een taakstraf kreeg van OM of rechter steeg sterk.

Meer kattenkwaad

1a. *Welke concrete handelingen plegen jeugdige verdachten, in wier zaak openbare orde delicten of geweldsdelicten ten laste zijn gelegd, nu en 10 jaar geleden?*

1b. *Zijn dat andere handelingen dan 10 jaar geleden?*

De empirische basis voor de beantwoording van deze vragen bestond uit de concrete handelingen zoals die in de dossiers waren beschreven, los van de delictcategorie. Met behulp van checklists zijn op systematische wijze relevante componenten van het delict (gedragingen en eventuele gevolgen) verzameld. Hierbij werd onderscheid gemaakt tussen bedreigende handelingen, gewelddadige handelingen tegen personen, beschadiging van goederen en overige handelingen. Van elk type handelingen werden bijzonderheden genoteerd (bijv. verbale of fysieke dreiging, geweld met of zonder wapen, schadebedrag).

De analyse van de dossiers uit 1999 en 2008 liet veel overeenkomsten in concrete handelingen tussen de beide jaren zien. Zo was in beide jaren ruim de helft van de bedreigende handelingen in de delictcategorie Bedreiging gericht tegen burgers, tegenover een ruime meerderheid in de delictcategorie Mishandeling en een zo mogelijk nog grotere meerderheid bij het geweld tegen personen in de delictcategorie Openbare Orde. Het geweld tegen gezagsdragers en dienstverleners veranderde niet, althans niet wat betreft jeugdige daders en de onderzochte delictcategorieën.

Naast overeenkomsten tussen de onderzochte jaren waren er ook verschillen en de algemene trend hierbij lijkt vooral die van zwaardere naar lichtere handelingen. Weliswaar was een dergelijke trend vanwege de bij nadere specificatie beperkte aantallen niet steeds statistisch aantoonbaar. Maar als er wel statistisch significante verschillen waren, wezen deze steeds in dezelfde richting. Over het geheel genomen zagen we toch een duidelijke verschuiving van zwaardere naar lichte ernst. Uitgaand van de dossiers van 1999 bleek in 2008 binnen de delictcategorie Bedreiging vaker sprake te zijn van verbale en minder van non-verbale fysieke bedreigingen werd in 2008 veel minder vaak fysiek met een wapen of ander voorwerp bedreigd. In het algemeen waren de bedreigende handelingen lichter. Binnen de delictcategorie Mishandeling zagen we een verschuiving van zwaarder naar lichter letsel. En in de delictcategorie Openbare Orde zagen we een duidelijke afname van het gebruik van wapens of andere voorwerpen.

Deze trends zijn conform de verwachtingen van de kattenkwaadtheorie. Volgens deze theorie zijn politie en justitie eerder, c.q. vaker gaan optreden tegen gedragingen die voorheen niet werden gekwalificeerd als jeugdcriminaliteit. In lijn hiermee stelden de experts uit de focusgroep dat de druk op de politie om proces-verbaal op te maken van lichte vergrijpen is toegenomen. Daarnaast is volgens hun ervaring de politie zelf eerder proces-verbaal gaan opmaken bij het niet voldoen aan een ambtelijk bevel en verzet tegen aanhouding.

Geen zwaardere kwalificatie

3. *Worden dezelfde incidenten nu anders gekwalificeerd dan 10 jaar geleden? Zo ja, welke verschillen doen zich voor?*

Van elk delict werden de concrete handelingen en de eventuele gevolgen daarvan beschreven in een synopsis. Deze synopsisen zijn, onafhankelijk van de delictcategorie waartoe het

dossier behoorde, vertaald in vignetten: meer abstracte categorieën van handelingen. De vignetten zijn onderverdeeld in vier categorieën (Bedreiging, Mishandeling, Verzet en Vernieling) en daarnaast ingedeeld naar ernst (licht, matig en zwaarder). Per vignetcategorie werd onderzocht met welke wetsartikelen het OM de gedragingen kwalificeerde.

Bij de vignetten Bedreiging was voor zowel de lichte als de zwaardere ernstcategorie de kwalificatie door het OM meestal art. 285 Sr (bedreiging). Dat verschilde niet tussen 1999 en 2008. Ook de kwalificatie uitgedrukt in de gemiddelde maximale strafmaat behorende bij de door OM toegekende wetsartikelen bleef gelijk. De kwalificatie door het OM bij vignetten Mishandeling was voor iets minder dan de helft art. 300 Sr (mishandeling) en bij ruim een op de drie vignetten art. 141 Sr (openlijke geweldpleging). In 2008 was de kwalificatie vaker art. 300 Sr dan in 1999, vooral voor de lichte ernstcategorie. Uitgedrukt in de gemiddelde maximale strafmaat, werd de kwalificatie door OM iets minder zwaar. Ongeveer de helft van de vignetten Verzet leverde bij het OM als kwalificatie art. 180 Sr (wederspanning) op, in een derde van de vignetten was dit art. 184 Sr (niet voldoen aan ambtelijk bevel). Licht verzet werd meestal gekwalificeerd als art. 184 Sr en zwaarder verzet als art. 180 Sr. Beide kwalificaties liggen juridisch ook voor de hand, want art. 180 Sr past niet bij licht verzet en art 184 Sr niet bij zwaarder verzet. Over het geheel genomen vonden we tussen 1999 en 2008 geen verschil in kwalificatie door het OM. Bij bijna driekwart van de vignetten Vernieling was de kwalificatie door het OM art. 350 Sr (beschadiging goederen) en in de meeste andere gevallen was dit art. 141 Sr (openlijk geweld). De tendens lijkt dat het OM lichte vernielingen vaker is gaan kwalificeren als art. 350 Sr in plaats van art. 141 Sr, en matige en zwaardere vernieling juist andersom. De gemiddelde maximale strafmaat bleef ongeveer gelijk.

Uit een analyse van voor beide jaren vergelijkbare handelingen (zoals beschreven in synopsissen) kwamen vooral overeenkomsten in (zwaarte van de) kwalificatie naar voren. Weliswaar kwalificeerde politie en OM een klein deel van de vergelijkbare incidenten zwaarder in 2008 dan in 1999, maar dat was niet significant vaker dan andersom. Per saldo was er dus geen verschil in zwaarte van de kwalificatie.

Evenveel septs, vaker taakstraf

Ook bij de onderzoeksvragen over sancties bij jeugdige verdachten van openbare orde delicten en geweldsdelicten gingen we niet uit van delictcategorieën, maar van concrete handelingen, ingedeeld in vier vignetcategorieën (Bedreiging, Mishandeling, Verzet en Vernieling) en drie ernstcategorieën (licht, matig en zwaarder), plus combinaties van vignetten en ernst. Uitsluitend gegevens van 472 'enkelvoudige' dossiers werden geanalyseerd.

2a. Welke sancties kregen jeugdige verdachten opgelegd, in wier zaak openbare orde delicten of geweldsdelicten ten laste zijn gelegd, nu en 10 jaar geleden? Welke zaken werden geseponeerd? Op welke grond?

Het OM besloot in ongeveer één op de vijf van de 472 dossiers tot sepot, in één op de drie kwam het tot een transactie (taakstraf en/of geldbedrag, eventueel in combinatie met een schadevergoedingsmaatregel) en bij de rest (212 zaken, 44.9%) werd de verdachte gedagvaard. Lichte en matige delicten werden iets vaker geseponeerd dan zwaardere delicten. In

1999 werd verhoudingsgewijs Bedreiging het meest geseponneerd en Verzet het minst; in 2008 Vernieling het meest en Bedreiging het minst. Seponering door het OM betrof in beide jaren vaker onvoorwaardelijke technische en beleidssepots dan voorwaardelijke sepots. De meest voorkomende grond voor onvoorwaardelijke beleidssepots was dat het dossier over 'oude feiten' ging.

Vier op de vijf van in totaal 212 zaken die voor de rechter kwamen, resulteerden in strafoplegging. In de meeste andere gevallen volgde vrijspraak. Bij de 171 dossiers die uitmondten in strafoplegging door de rechter, kreeg ruim één op de drie verdachten een boete als hoogste straf, kreeg eveneens ongeveer een derde een taakstraf opgelegd en werd een kwart veroordeeld tot een vrijheidsstraf. Boetes en taakstraffen waren altijd onvoorwaardelijk; de vrijheidsstraffen meestal geheel voorwaardelijk. Eén op de zeven sancties werd gecombineerd met een schadevergoedingsmaatregel.

2b. Zijn dat andere sancties dan 10 jaar geleden?

Door het OM (472 dossiers) werd in 2008 minder vaak gedagvaard dan in 1999, wat minder geseponneerd, maar – vooral – vaker getransigeerd. Rechters (212 dossiers) legden in 2008 even vaak straffen op als in 1999. Maar de aard van de door de rechter opgelegde sancties veranderde wel: in 2008 bijna drie keer zo vaak een taakstraf en half zo vaak een (voorwaardelijke) vrijheidsstraf. Het aandeel dossiers met een boete als (zwaarste) straf bleef vrij stabiel.

Nemen we het OM als startpunt (dus 472 dossiers), dan zien we eveneens duidelijke verschuivingen in sanctionering. Vergeleken met 1999 kwam het OM in 2008 ongeveer anderhalf keer zo vaak tot een transactie en legde de rechter ruim tweemaal zo vaak een taakstraf op, maar minder vaak een vrijheidsstraf en ook minder vaak een boete. Aangezien het bij transacties door het OM vaak om een taakstraf ging, bestond al met al de grootste verschuiving uit meer taakstraffen, ten koste van (voorwaardelijke) vrijheidsstraffen.

Vergelijkbare handelingen niet zwaarder gestraft

4. Worden voor dezelfde incidenten nu andere sancties opgelegd dan 10 jaar geleden? Zo ja, welke verschillen doen zich voor?

Bij het OM waren er voor geen van de vier vignetcategorieën tussen 1999 en 2008 significante verschillen in afdoening, ook al tekende zich bij alle vier een stijgende tendens in het aandeel transacties af. De cijfers lieten geen finale uitspraken toe, maar gaven wel de indruk van een afname in sepots bij Bedreiging en Mishandeling en minder dagvaardingen bij Verzet en Vernieling. Wat betreft ernst was er tussen 1999 en 2008 een significante verschuiving van dagvaarding naar transactie voor de handelingen met lichte schade of letsel. Meer specifiek ging het OM bij Bedreiging in de lichte ernstcategorie (zonder wapen of ander voorwerp) in 2008 vaker over tot dagvaarding dan in 1999. Bij Mishandeling in de lichte ernstcategorie (geen of oppervlakkig letsel) dagvaardde het OM in 2008 juist minder dan in 1999.

Van de zaken die voor de rechter kwamen, werd voor de vignetcategorie Mishandeling in 2008 minder vaak een straf opgelegd dan in 1999. Bij Bedreiging en Vernieling leek de kans

op strafoplegging groter te zijn geworden, maar deze tendens was statistisch niet significant. Bij de vignetcategorie Verzet bleef de kans op strafoplegging gelijk. Binnen de indeling naar ernst leek de kans op strafoplegging bij de zaken die voor de rechter kwamen vooral in de lichte categorie kleiner te zijn geworden, maar ook deze tendens was niet significant. Verdere opsplitsing naar ernst in combinatie met vignetcategorie leverde steeds kleinere afzonderlijke aantallen zaken op. Voor geen van de combinaties resulteerde de vergelijking tussen 1999 en 2008 in een significant verschil. Opvallend was echter wel dat de rechter in 2008 bij alle Bedreigingen (of ze nu qua ernst licht, matig of zwaarder waren) een straf oplegde, terwijl dat in 1999 niet altijd het geval was. Bij Mishandeling leek de rechter over de hele linie, maar vooral bij lichte handelingen, minder vaak te hebben gestraft.

Bij de zaken die voor de rechter kwamen, daalde het percentage vrijheidsstraffen tussen 1999 en 2008. Deze afname vond vooral plaats in de vignetcategorie Mishandeling, terwijl Bedreiging de tendens lijkt om juist vaker (voorwaardelijke) vrijheidsstraffen op te leggen. De relatief kleine aantallen dossiers die per vignetcategorie en per jaar bij de rechter kwamen, lieten over het geheel genomen geen finale conclusies toe. Voor alle drie ernstcategorieën (licht, matig, zwaarder) tekende zich tussen 1999 en 2008 dalende trend in het aandeel vrijheidsstraffen af. Alleen binnen de vignetcategorie Mishandeling was de daling significant, zowel voor de lichte en matige als de zwaardere vormen. Na vertaling van de verschillende opgelegde sancties naar (het equivalent van) dagen in hechtenis was er geen verschil tussen 1999 en 2008 in de gemiddelde strafzwaarte.

Bedreiging vaker bestraft

Vanuit twee perspectieven is onderzocht of in 2008 vaker of juist minder vaak is gestraft. We noemden dat respectievelijk het juridisch en het belevingsperspectief. Voor beide perspectieven namen we de dossiers bij het OM als startpunt.

Voor het juridisch perspectief werden alleen door de rechter opgelegde sancties als straffen geduid (en niet transacties door het OM). Binnen de vignetcategorie Bedreiging leek in 2008 vaker gestraft te zijn dan in 1999, terwijl de tendens bij de andere drie vignetten juist omgekeerd leek. Geen van deze tendensen was echter significant. Bij de indeling naar ernst werd alleen in de lichte categorie in 2008 significant minder gestraft. Meer toegespitst werd de lichte vorm binnen de vignetcategorie Verzet in 2008 half zo vaak gestraft.

Vanuit het belevingsperspectief duiden we, naast door de rechter opgelegde sanctie, ook transactie door het OM als straf. Bedreiging bleek hierbij in 2008 wel significant vaker gestraft te zijn dan in 1999. Maar voor de andere drie vignetcategorieën liet het belevingsperspectief zelfs geen tendens meer zien. Binnen het vignet Bedreiging verdubbelde in de lichte ernstcategorie (zonder wapen of ander voorwerp) tussen 1999 en 2008 het aandeel dat bestraft werd.

Oudere jeugd blijft eerder gedagvaard en vaker bestraft

Met regressieanalyse is onderzocht of afdoening c.q. bestraffing voorspeld kon worden door het jaar (2008 vs. 1999), kenmerken van verdachten (meer- of minderjarig, geslacht en recidive), vignetcategorie en ernst van de handelingen. Bij twee van de vijf regressieanaly-

ses bleek het jaar van invloed; in zaken die voor de rechter kwamen, was de kans op een vrijheidsstraf in 2008 kleiner dan in 1999, terwijl binnen het belevingsperspectief voor alle zaken de kans op bestrafing (transactie OM of straf door rechter) in 2008 juist groter was. Over het geheel genomen was leeftijd een sterkere en ook eenduidiger voorspeller; vergeleken met 12-17 jarigen werden 18-24 jarigen eerder gedagvaard, en zowel vanuit het juridisch als belevingsperspectief was de kans op bestrafing groter. Daarentegen speelde het geslacht van de verdachte geen enkele keer een rol in de voorspelling. Recidive deed dat soms wel; recidivisten liepen bij het OM een grotere kans op dagvaarding en zij kregen ook vaker van de rechter een straf opgelegd.

Grotere kans op straf bij zwaarder letsel en grotere schade

Wat betreft de aard van de incidenten (de handelingen) was zowel de kans op dagvaarding door het OM als de kans op bestrafing door de rechter het kleinst voor de vignetcategorie Vernieling; bij de zaken die voor de rechter kwamen was de kans op een gerechtelijke sanctie het kleinst bij de vignetcategorie Verzet. De ernst van de handeling (schade of letsel) had geen invloed op de kans op dagvaarding door het OM en bij de rechter niet op de kans op een straf. Maar bij elkaar genomen legde de rechter het minst een straf op bij handelingen in met lichte gevolgen. Vanuit het belevingsperspectief was de kans op bestrafing zowel voor de lichte als de matige ernstcategorie kleiner dan voor de zwaardere ernstcategorie.

Continuïteit en verandering in kwalificatie

5. *In hoeverre kunnen veranderingen in de omvang van de geregistreeerde jeugdcriminaliteit worden verklaard uit het verschil in kwalificatie van delicten door politie, Openbaar Ministerie (OM) en Rechterlijke Macht (RM)?*

In hoofdstuk 1 vatten we de verschillende visies op ontwikkelingen in (reacties op) jeugdcriminaliteit samen in drie theorieën: de verergerings-, de kattenkwaad- en de strafverzwaringstheorie. Volgens de *verergeringstheorie* is de jeugdcriminaliteit toegenomen en/of ernstiger van aard geworden. Op basis van ons onderzoek konden geen uitspraken gedaan worden over ontwikkelingen in de *omvang* (toe- of afname) van jeugdcriminaliteit. De dossiers hadden immers uitsluitend betrekking op geregistreeerde criminaliteit – en betroffen bovendien alleen gewelds- en openbare ordedelicten. Wat betreft de *aard* van jeugdcriminaliteit komt als overheersend beeld uit de dossieranalyse over geregistreeerde jeugdcriminaliteit naar voren, dat eerder sprake is van lichtere dan van zwaardere gedragingen en gevolgen. Dit is in tegenspraak met de verergeringstheorie.

De *kattenkwaadtheorie* stelt dat politie en justitie eerder, c.q. vaker zijn gaan optreden tegen gedragingen die voorheen niet werden gezien als jeugdcriminaliteit en/of soortgelijke gedragingen zwaarder zijn gaan kwalificeren. Op basis van de dossieranalyse en de praktijkervaringen van experts is de conclusie gerechtvaardigd dat de kattenkwaadtheorie, althans wat betreft het vaker optreden, inderdaad opgaat voor de delictcategorieën Bedreiging en Mishandeling. Dat vaker wordt opgetreden verklaren ervaren experts die deelnamen aan een focusgroeps gesprek vooral met de toegenomen geneigdheid van burgers om bij lichtere vormen van bedreiging en mishandeling aangifte te doen, in combinatie

met de druk vanuit de samenleving op politie en justitie, maar ook vanuit de eigen organisatie om proces-verbaal op te maken en te vervolgen. Tevens zijn volgens de experts politie en justitie zelf strikter geworden in het verbaliseren en eventueel vervolgen bij het niet gehoorzamen aan een ambtelijk bevel of verzet tegen aanhouding

De *strafverzwareningstheorie* gaat over de wijze waarop justitie reageert, namelijk vaker sanctioneren en/of met strengere maatregelen. Met betrekking tot deze theorie werden drie hypothesen geformuleerd:

1. *Vergelijkbare handelingen met vergelijkbare gevolgen voor het slachtoffer werden in 2008 door de politie, OM en RM zwaarder gekwalificeerd dan in 1999.*
2. *Het OM seponerde in 2008 minder vaak dan in 1999.*
3. *Vergelijkbare handelingen werden in 2008 door de rechter zwaarder bestraft dan in 1999.*

Op basis van de analyse van de dossiergegevens moesten alle drie hypothesen worden verworpen. Bij geregistreerde jeugdcriminaliteit zijn de justitiële reacties dus niet strenger geworden, althans niet wat betreft de onderzochte openbare orde delicten en geweldsdelicten. Maar de kans op een transactie van het OM of een sanctie opgelegd door de rechter was in 2008 wel groter dan in 1999. Wanneer een vrijheidsstraf werd opgelegd, was die meestal geheel voorwaardelijk. Daarentegen waren taakstraffen altijd onvoorwaardelijk. Dit brengt ons tot drie conclusies. Ten eerste is gezien vanuit wat we het belevingsperspectief noemden de kans op bestraffing – vooral van bedreiging – nu groter dan tien jaar geleden. Ten tweede kan gesteld worden dat de grotere bevoegdheid van het OM bij het transigeren in de vorm van een taakstraf mogelijk heeft bijgedragen aan een kleinere kans op een vrijheidsstraf, maar vooral en veel sterker aan *net-widening* bij de justitiële reacties op jeugdigen verdachten van openbare orde delicten of geweldsdelicten. Ten slotte lijkt het gerechtvaardigd om te concluderen dat de justitiële reacties, door meer onvoorwaardelijke taakstraffen, minder vrijblijvend zijn geworden.

Bijlage A

Wetsartikelen behorende bij CBS-delictecategorieën Bedreiging, Mishandeling, Openbaar Gezag, Openbare Orde en Vernieling.

Bedreiging (Art. 285)

Artikel 285 (Bedreiging)

1. Bedreiging met openlijk in vereniging geweld plegen tegen personen of goederen, met geweld tegen een internationaal beschermd persoon of diens beschermde goederen, met enig misdrijf waardoor gevaar voor de algemene veiligheid van personen of goederen of gemeen gevaar voor de verlening van diensten ontstaat, met verkrachting, met feitelijke aanranding van de eerbaarheid, met enig misdrijf tegen het leven gericht, met gijzeling, met zware mishandeling of met brandstichting, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste twee jaren of geldboete van de vierde categorie.

Artikel 285a (Beïnvloeding getuige)

1. Hij die opzettelijk mondeling, door gebaren, bij geschrift of afbeelding zich jegens een persoon uit, kennelijk om diens vrijheid om naar waarheid of geweten ten overstaan van een rechter of ambtenaar een verklaring af te leggen te beïnvloeden, terwijl hij weet of ernstige reden heeft te vermoeden dat die verklaring zal worden afgelegd, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste vier jaren of geldboete van de vierde categorie.

Artikel 285b (Belaging)

1. Hij, die wederrechtelijk stelselmatig opzettelijk inbreuk maakt op eens anders persoonlijke levenssfeer met het oogmerk die ander te dwingen iets te doen, niet te doen of te dulden dan wel vrees aan te jagen wordt, als schuldig aan belaging, gestraft met een gevangenisstraf van ten hoogste drie jaren of een geldboete van de vierde categorie.

Mishandeling (Art. 300 t/m 304b en 306)

Art. 300 (Eenvoudige mishandeling)

1. Mishandeling wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste drie jaren of geldboete van de vierde categorie.

Art 301 (Mishandeling met voorbedachten raad)

1. Mishandeling gepleegd met voorbedachten rade wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste vier jaren of geldboete van de vierde categorie.

Artikel 302 (Zware mishandeling)

1. Hij die aan een ander opzettelijk zwaar lichamelijk letsel toebrengt, wordt, als schuldig aan zware mishandeling, gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste acht jaren of geldboete van de vijfde categorie.

Art. 303 (Zware mishandeling met voorbedachte raad)

1. Zware mishandeling gepleegd met voorbedachten rade wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste twaalf jaren of geldboete van de vijfde categorie.

Art. 304 (Strafverhoging bij overtreding artikelen 300-303 tegen familie of ambtenaar)

De in de artikelen 300-303 bepaalde gevangenisstraffen kunnen met een derde worden verhoogd:

- 1°. ten aanzien van de schuldige die het misdrijf begaat tegen zijn moeder, zijn vader tot wie hij in familierechtelijke betrekking staat, zijn echtgenoot, zijn levensgezel, zijn kind, een kind over wie hij het gezag uitoefent of een kind dat hij verzorgt of opvoedt als behorend tot zijn gezin;
- 2°. indien het misdrijf wordt gepleegd tegen een ambtenaar gedurende of ter zake van de rechtmatige uitoefening van zijn bediening;
- 3°. indien het misdrijf wordt gepleegd door toediening van voor het leven of de gezondheid schadelijke stoffen.

Art. 304a (Zware mishandeling met terroristisch oogmerk)

Indien een misdrijf, strafbaar gesteld in artikel 302 of 303, is begaan met een terroristisch oogmerk, wordt de in dat artikel bepaalde tijdelijke gevangenisstraf met de helft verhoogd en wordt, indien op het misdrijf een tijdelijke gevangenisstraf van ten hoogste vijftien jaren is gesteld, levenslange gevangenisstraf of tijdelijke van ten hoogste dertig jaren opgelegd.

Art 304b (Samenspanning tot zware mishandeling met terroristisch oogmerk)

1. De samenspanning tot het in artikel 303 omschreven misdrijf, te begaan met een terroristisch oogmerk, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste tien jaren of geldboete van de vijfde categorie.

Artikel 306 (Groepsgevecht)

Zij die opzettelijk deelnemen aan een aanval of vechterij waarin onderscheiden personen zijn gewikkeld, worden, behoudens ieders verantwoordelijkheid voor de bijzondere door hem bedreven feiten, gestraft:

- 1°. met gevangenisstraf van ten hoogste twee jaren of geldboete van de vierde categorie, indien de aanval of vechterij alleen zwaar lichamelijk letsel ten gevolge heeft;
- 2°. met gevangenisstraf van ten hoogste drie jaren of geldboete van de vierde categorie, indien de aanval of vechterij iemands dood ten gevolge heeft.

Bij de artikelen 301 - 304 is ook de poging (art. 45 Sr), voorbereiding (art. 46 Sr), medeplegen (art. 47 Sr) en meerdaadse samenloop (art. 57 Sr) relevant.

Openbaar gezag (Art. 177 t/m 182 en 184 t/m 206)

Artikel 177 (Poging tot omkoping ambtenaren)

1. Met gevangenisstraf van ten hoogste vier jaren of geldboete van de vijfde categorie wordt gestraft:

- 1°. hij die een ambtenaar een gift of belofte doet dan wel een dienst verleent of aanbiedt met het oogmerk om hem te bewegen in zijn bediening, in strijd met zijn plicht, iets te doen of na te laten;
- 2°. hij die een ambtenaar een gift of belofte doet dan wel een dienst verleent of aanbiedt ten gevolge of naar aanleiding van hetgeen door deze in zijn huidige of vroegere bediening, in strijd met zijn plicht, is gedaan of nagelaten.

Artikel 178 (Poging tot omkoping rechter)

1. Hij die een rechter een gift of belofte doet dan wel een dienst verleent of aanbiedt met het oogmerk invloed uit te oefenen op de beslissing van een aan diens oordeel onderworpen zaak, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste zes jaren of geldboete van de vijfde categorie.

Artikel 178a (Poging omkoping van met ambtenaren gelijkgestelde personen)

1. Met ambtenaren worden ten aanzien van de artikelen 177 en 177a gelijkgesteld personen in de openbare dienst van een vreemde staat of van een volkenrechtelijke organisatie.

2. Met ambtenaren worden ten aanzien van de artikelen 177, eerste lid, onder 2°, en 177a, eerste lid, onder 2°, voormalige ambtenaren gelijkgesteld.

3. Met rechter wordt ten aanzien van artikel 178 gelijkgesteld de rechter van een vreemde staat of van een volkenrechtelijke organisatie.

Artikel 179 (Ambtenaar met geweld dwingen tot handeling)

Hij die door geweld of enige andere feitelijkheid of bedreiging met geweld of enige andere feitelijkheid een ambtenaar dwingt tot het volvoeren van een ambtsverrichting of het nalaten van een rechtmatige ambtsverrichting, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste vier jaren of geldboete van de vierde categorie.

Artikel 180 (Gewelddadig verzet tegen ambtenaar)

Hij die zich met geweld of bedreiging met geweld verzet tegen een ambtenaar werkzaam in de rechtmatige uitoefening van zijn bediening, of tegen personen die hem daarbij krachtens wettelijke verplichting of op zijn verzoek bijstand verlenen, wordt als schuldig aan wederspanning gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste een jaar of geldboete van de derde categorie.

Artikel 181 (Strafverhoging voor letsel bij de artikelen 179 en 180)

De dwang en de wederspanning in de artikelen 179 en 180 omschreven worden gestraft:

1°. met gevangenisstraf van ten hoogste vijf jaren of geldboete van de vierde categorie, indien het misdrijf of de daarmee gepaard gaande feitelijkheden enig lichamelijk letsel ten gevolge hebben;

2°. met gevangenisstraf van ten hoogste zeven jaren en zes maanden of geldboete van de vijfde categorie, indien zij zwaar lichamelijk letsel ten gevolge hebben;

3°. met gevangenisstraf van ten hoogste twaalf jaren of geldboete van de vijfde categorie, indien zij de dood ten gevolge hebben.

Artikel 182 (Strafverhoging voor gezamenlijk plegen van de artikelen 179 en 180)

1. De dwang en de wederspanning in de artikelen 179 en 180 omschreven, door twee of meer personen met verenigde krachten gepleegd, worden gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste zes jaren of geldboete van de vierde categorie.

Artikel 184 (Niet voldoen aan ambtelijk bevel)

1. Hij die opzettelijk niet voldoet aan een bevel of een vordering, krachtens wettelijk voorschrift gedaan door een ambtenaar met de uitoefening van enig toezicht belast of door een ambtenaar belast met of bevoegd verklaard tot het opsporen of onderzoeken van strafbare feiten, alsmede hij die opzettelijk enige handeling, door een van die ambtenaren ondernomen ter uitvoering van enig wettelijk voorschrift, belet, belemmert of vrijdelt, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste drie maanden of geldboete van de tweede categorie.

Artikel 185 (Belemmeren van ambtsbediening)

Hij die bij een terechtzitting of ter plaatse waar een ambtenaar in het openbaar in de rechtmatige uitoefening van zijn bediening werkzaam is, opschudding veroorzaakt en na het door of vanwege het bevoegd gezag gegeven bevel zich niet verwijderd, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste twee weken of geldboete van de tweede categorie.

Artikel 186 (Samenscholing)

Hij die opzettelijk bij gelegenheid van een volksoploop zich niet onmiddellijk verwijderd na het derde door of vanwege het bevoegd gezag gegeven bevel, wordt, als schuldig aan deelneming aan samenscholing, gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste drie maanden of geldboete van de tweede categorie.

Artikel 187 (Beschadiging van ambtelijke bekendmakingen)

Hij die een bekendmaking, vanwege het bevoegd gezag in het openbaar gedaan, wederrechtelijk afscheurt, onleesbaar maakt of beschadigt, met het oogmerk om de kennisneming daarvan te beletten of te bemoeilijken, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste een maand of geldboete van de tweede categorie.

Artikel 188 (Valse aangifte)

Hij die aangifte of klacht doet dat een strafbaar feit gepleegd is, wetende dat het niet gepleegd is, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste een jaar of geldboete van de derde categorie.

Artikel 189 (Begunstiging van de dader)

1. Met gevangenisstraf van ten hoogste zes maanden of geldboete van de derde categorie wordt gestraft:

1°. hij die opzettelijk iemand die schuldig is aan of verdachte is van enig misdrijf, verbergt of hem behulpzaam is in het ontkomen aan de nasporing van of aanhouding door de ambtenaren van de justitie of politie;

2°. hij die nadat enig misdrijf is gepleegd, met het oogmerk om het te bedekken of de nasporing of vervolging te beletten of te bemoeilijken, voorwerpen waarop of waarmede het misdrijf gepleegd is of andere sporen van het misdrijf vernietigt, wegmaakt, verbergt of aan het onderzoek van de ambtenaren van de justitie of politie onttrekt;

3°. hij die opzettelijk voorwerpen die kunnen dienen om de waarheid aan de dag te brengen of om wederrechtelijk verkregen voordeel als bedoeld in artikel 36e aan te tonen, met het oogmerk om de inbeslagneming daarvan te beletten, te belemmeren of te vrijdelen, verbergt, vernietigt, wegmaakt of aan het onderzoek van de ambtenaren van de justitie of politie onttrekt, dan wel door het opzettelijk verstrekken van gegevens of inlichtingen aan derden die inbeslagneming belet, belemmert of vrijdelt.

Artikel 190 (Beletten van lijkschouwing)

Hij die opzettelijk een gerechtelijke lijkschouwing belet, belemmert of vrijdelt, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste zes maanden of geldboete van de derde categorie.

Artikel 191 (Bevrijding van gevangene)

Hij die opzettelijk iemand, op openbaar gezag of krachtens rechterlijke uitspraak of beschikking van de vrijheid beroofd, bevrijdt of bij zijn zelfbevrijding behulpzaam is, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste vier jaren of geldboete van de vierde categorie.

Artikel 192 (Niet voldoen aan getuigeplicht)

1. Hij die, wettelijk als getuige, als deskundige of als tolk opgeroepen, opzettelijk niet voldoet aan enige wettelijke verplichting die hij als zodanig te vervullen heeft, wordt gestraft:

1°. in strafzaken met gevangenisstraf van ten hoogste zes maanden of geldboete van de derde categorie;

2°. in andere zaken met gevangenisstraf van ten hoogste vier maanden of geldboete van de tweede categorie.

Artikel 193 (Achterhouden van stukken in verband met vervalsing)

Hij die opzettelijk niet voldoet aan een wettig bevel tot overlegging van een stuk hetwelk beweerd wordt vals of vervalst te zijn, of hetwelk dienen moet ter vergelijking met een ander waarvan de valsheid of vervalsing beweerd, of de echtheid ontkend of niet erkend wordt, wordt gestraft:

1°. in strafzaken met gevangenisstraf van ten hoogste zes maanden of geldboete van de derde categorie;

2°. in andere zaken met gevangenisstraf van ten hoogste vier maanden of geldboete van de tweede categorie.

Artikel 194 (Achterhouden van inlichtingen bij faillissement)

1. Hij die, in staat van faillissement verklaard of als echtgenoot van een gefailleerde met wie hij in gemeenschap van goederen is gehuwd, of als bestuurder of commissaris van een rechtspersoon, wettelijk opgeroepen tot het geven van inlichtingen, hetzij zonder geldige reden opzettelijk wegblijft, hetzij weigert de vereiste inlichtingen te geven, hetzij opzettelijk verkeerde inlichtingen geeft, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste een jaar of geldboete van de derde categorie.

Artikel 195 (Onbevoegd uitoefenen van recht)

Hij die een recht uitoefent, wetende dat hij daarvan bij rechterlijke uitspraak is ontzet, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste zes maanden of geldboete van de derde categorie.

Artikel 196 (Onbevoegd uitoefenen van ambt)

Hij die opzettelijk onderscheidingstekens draagt of een daad verricht behorende tot een ambt dat hij niet bekleedt of waarin hij geschorst is, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste drie maanden of geldboete van de tweede categorie.

Artikel 197 (Ongewenst vreemdeling)

Een vreemdeling die in Nederland verblijft, terwijl hij weet of ernstige reden heeft te vermoeden, dat hij op grond van een wettelijk voorschrift tot ongewenste vreemdeling is verklaard, wordt gestraft met een gevangenisstraf van ten hoogste zes maanden of geldboete van de derde categorie.

Artikel 197a (Mensensmokkel)

1. Hij die een ander behulpzaam is bij het zich verschaffen van toegang tot of doorreis door Nederland, een andere lidstaat van de Europese Unie, IJsland, Noorwegen of een staat die is toegetreden tot het op 15 november 2000 te NewYork totstandgekomen Protocol tegen de smokkel van migranten over land, over de zee en in de lucht, tot aanvulling van het op 15 november 2000 te NewYork totstandgekomen Verdrag tegen transnationale georganiseerde misdaad, of hem daartoe gelegenheid, middelen of inlichtingen verschaft, terwijl hij weet of ernstige redenen heeft te vermoeden dat die toegang of doorreis wederrechtelijk is, wordt als schuldig aan mensensmokkel gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste vier jaren of geldboete van de vijfde categorie.

Artikel 198 (Onttrekking van goed aan gelegd beslag)

1. Hij die opzettelijk enig goed aan het krachtens de wet daarop gelegd beslag of aan een gerechtelijke bewaring onttrekt of, wetende dat het daaraan onttrokken is, verbergt, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste vier jaren of geldboete van de vierde categorie.

Artikel 199 (Verbreking van zegels)

1. Hij die opzettelijk zegels waarmede voorwerpen door of vanwege het bevoegd openbaar gezag verzegeld zijn, verbreekt, opheft of beschadigt, of de door zodanig zegel bewerkte afsluiting op andere wijze verijdt, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste twee jaren of geldboete van de vierde categorie.

Artikel 200 (Wegmaken van bewijsstukken)

1. Hij die opzettelijk zaken, bestemd om voor de bevoegde macht tot overtuiging of bewijs te dienen, akten, bescheiden of registers die voortdurend of tijdelijk op openbaar gezag bewaard worden, of hetzij aan een ambtenaar, hetzij aan een ander in het belang van de openbare dienst zijn ter hand gesteld, vernielt, beschadigt, onbruikbaar maakt of wegmaakt, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste drie jaren of geldboete van de vierde categorie.

Artikel 201 (Brieven aan post onttrekken)

Hij die opzettelijk brieven of andere stukken, aan een post- of telegraafkantoor bezorgd of in een postbus gestoken, aan hun bestemming onttrekt, opent of beschadigt, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste een jaar of geldboete van de derde categorie.

Artikel 202 (Strafverhoging bij braak bij de artikel 198-201)

Indien de schuldige aan een der in de artikelen 198-201 omschreven misdrijven zich de toegang tot de plaats van het misdrijf verschaft of het goed onder zijn bereik brengt door middel van braak, verbreking of inklimming, van valse sleutels, van een valse order of een vals kostuum, kan de straf met ten hoogste een jaar gevangenisstraf worden verhoogd.

Artikel 203 (Uitlokken van desertie in vreedestijd)

Hij die in tijd van vrede opzettelijk desertie van een krijgsman in dienst van het Rijk uitlokt door een der in artikel 47, eerste lid, onder 2°, vermelde middelen, of bevordert op enige in artikel 48 vermelde wijze, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste zes maanden of geldboete van de derde categorie.

Artikel 204 (Uitlokken van muiterij in vreedestijd)

Hij die, in tijd van vrede, opzettelijk oproer of muiterij van krijgslieden, in dienst van het Rijk, uitlokt door een der in artikel 47, eerste lid, onder 2°, vermelde middelen, of bevordert op enige in artikel 48 vermelde wijze, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste zes jaren of geldboete van de vierde categorie.

Artikel 205 (Werven voor vreemde krijgsveld)

1. Hij die, zonder toestemming van de Koning, iemand voor vreemde krijgsveld of gewapende strijd werft, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste vier jaren of geldboete van de vijfde categorie.

Artikel 206 (Ongeschikt maken voor krijgsdienst)

1. Met gevangenisstraf van ten hoogste twee jaren of geldboete van de vierde categorie wordt gestraft:

1°. hij die zich opzettelijk voor de dienst bij de krijgsmacht dan wel voor enige werkzaamheid uit hoofde van burgerdienstplicht ongeschikt maakt of laat maken;

2°. hij die een ander op diens verzoek opzettelijk voor die dienst dan wel voor zodanige werkzaamheid ongeschikt maakt.

Openbare orde (Art. 131 t/m 136 en 138 t/m 151a)

Artikel 131 (Opruiing)

1. Hij die in het openbaar, mondeling of bij geschrift of afbeelding, tot enig strafbaar feit of tot gewelddadig optreden tegen het openbaar gezag opruiet, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste vijf jaren of geldboete van de vierde categorie.

Artikel 132 (Verspreiding van opruiende stukken)

1. Hij die een geschrift of afbeelding waarin tot enig strafbaar feit of tot gewelddadig optreden tegen het openbaar gezag wordt opgeruid, verspreidt, openlijk tentoonstelt of aanslaat of, om verspreid, openlijk tentoongesteld of aangeslagen te worden, in voorraad heeft, wordt, indien hij weet of ernstige reden heeft te vermoeden dat in het geschrift of de afbeelding zodanige opruiing voorkomt, gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste drie jaren of geldboete van de vierde categorie.

Artikel 133 (Aanbieden van medeplichtigheid bij een strafbaar feit)

Hij die in het openbaar, mondeling of bij geschrift of afbeelding, aanbiedt inlichtingen, gelegenheid of middelen te verschaffen om enig strafbaar feit te plegen, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste zes maanden of geldboete van de derde categorie.

Artikel 134 (Aanbieden van medeplichtigheid bij een strafbaar feit middels verspreiding van geschriften)

Hij die een geschrift of afbeelding waarin wordt aangeboden inlichtingen, gelegenheid of middelen te verschaffen om enig strafbaar feit te plegen, verspreidt, openlijk tentoonstelt of aanslaat of, om verspreid, openlijk tentoongesteld of aangeslagen te worden, in voorraad heeft, wordt, indien hij weet of ernstige reden heeft om te vermoeden dat in het geschrift of de afbeelding zodanig aanbod voorkomt, gestraft met (...)

Artikel 135 (Verzwijgen van samenspanning tot staatsgevaarlijke misdrijven)

Hij die, kennis dragende van een strafbare samenspanning, op een tijdstip waarop het plegen van deze misdrijven nog kan worden voorkomen, opzettelijk nalaat daarvan tijdig voldoende kennis te geven, hetzij aan de ambtenaren van de justitie of politie, hetzij aan de bedreigde, wordt, indien het misdrijf is gevolgd, gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste twee jaren of geldboete van de vierde categorie.

Artikel 136 (Verzwijgen van voornemen tot staatsgevaarlijke en andere zware misdrijven)

Hij die, kennis dragende van een voornemen tot het plegen van een der in de artikelen 92-110 omschreven misdrijven, tot desertie in tijd van oorlog, tot militair verraad, tot moord, mensenroof of verkrachting of tot een der in Titel VII van dit Boek omschreven misdrijven dan wel een terroristisch misdrijf voor zover daardoor levensgevaar wordt veroorzaakt, op een tijdstip waarop het plegen van

deze misdrijven nog kan worden voorkomen, opzettelijk nalaat daarvan tijdig voldoende kennis te geven, hetzij aan de ambtenaren van de justitie of politie, hetzij aan de bedreigde, wordt, indien het misdrijf is gevolgd, gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste een jaar of geldboete van de vierde categorie.

Artikel 138 (Huisvredebreuk)

1. Hij die in de woning of het besloten lokaal of erf, bij een ander in gebruik, wederrechtelijk binnendringt of, wederrechtelijk aldaar vertoevende, zich niet op de vordering van of vanwege de rechthabende aanstonds verwijdt, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste een jaar of geldboete van de derde categorie.

Artikel 138a (oud) (Computervredebreuk of Computerinbraak of Hacken)

Met gevangenisstraf van ten hoogste een jaar of geldboete van de vierde categorie wordt, als schuldig aan computervredebreuk, gestraft hij die opzettelijk en wederrechtelijk binnendringt in een geautomatiseerd werk of in een deel daarvan. Van binnendringen is in ieder geval sprake indien de toegang tot het werk wordt verworven:

- a. door het doorbreken van een beveiliging,
- b. door een technische ingreep,
- c. met behulp van valse signalen of een valse sleutel, of
- d. door het aannemen van een valse hoedanigheid.

N.B. Artikel 138a (oud) is vanaf 1 oktober 2010 artikel 138ab.

Artikel 139 (Lokaalvredebreuk)

Hij die in een voor de openbare dienst bestemd lokaal wederrechtelijk binnendringt, of, wederrechtelijk aldaar vertoevende, zich niet op de vordering van de bevoegde ambtenaar aanstonds verwijdt, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste drie maanden of geldboete van de tweede categorie.

Artikel 139a (Afluisteren van gesprekken met een technisch hulpmiddel in een woning)

1. Met gevangenisstraf van ten hoogste zes maanden of geldboete van de vierde categorie wordt gestraft hij die met een technisch hulpmiddel een gesprek dat in een woning, besloten lokaal of erf wordt gevoerd opzettelijk:

- 1°. anders dan in opdracht van een deelnemer aan dat gesprek afluistert;
- 2°. zonder deelnemer aan dat gesprek te zijn en anders dan in opdracht van zulk een deelnemer opneemt.

Artikel 140 (Deelneming aan criminele organisatie)

1. Deelnemen aan een organisatie die tot oogmerk heeft het plegen van misdrijven. wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste zes jaren of geldboete van de vijfde categorie.

Artikel 140a (Deelneming aan terroristische organisatie)

1. Deelnemen aan een organisatie die tot oogmerk heeft het plegen van terroristische misdrijven, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste vijftien jaren of geldboete van de vijfde categorie.

Artikel 141 (Openlijke geweldpleging)

Zij die openlijk in vereniging geweld plegen tegen personen of goederen, worden gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste vier jaren en zes maanden of geldboete van de vierde categorie.

Artikel 142 (Rustverstoring of misbruik van alarmnummer)

Hij die opzettelijk door valse alarmkreten of signalen de rust verstoort, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste een jaar of geldboete van de vierde categorie.

Artikel 142a (Valse bom(meldingen) versturen of plaatsen)

1. Hij die een voorwerp verzendt of op een al dan niet voor het publiek toegankelijke plaats achterlaat of plaatst, met het oogmerk een ander ten onrechte te doen geloven dat daardoor een ontploffing kan worden teweeggebracht, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste vier jaren of geldboete van de vierde categorie.

Artikel 143 (Verhinderen van openbare vergadering of betoging)

Hij die door geweld of bedreiging met geweld een geoorloofde openbare vergadering of betoging verhindert, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste negen maanden of geldboete van de derde categorie.

Artikel 144 (Verstoring van openbare vergadering of betoging)

Hij die door het verwekken van wanorde of het maken van gedruis een geoorloofde openbare vergadering opzettelijk stoort, of door het verwekken van wanorde een geoorloofde betoging opzettelijk stoort, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste twee weken of geldboete van de tweede categorie.

Artikel 145 (Verhinderen van godsdienstige of levensbeschouwelijke bijeenkomst)

Hij die door geweld of bedreiging met geweld hetzij een geoorloofde openbare samenkomst tot het belijden van godsdienst of levensovertuiging, hetzij een geoorloofde godsdienstige of levensbeschouwelijke plechtigheid of lijkplechtigheid verhindert, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste een jaar of geldboete van de derde categorie.

Artikel 146 (Verstoring van religieuze bijeenkomst)

Hij die door het verwekken van wanorde of het maken van gedruis hetzij een geoorloofde openbare samenkomst tot het belijden van godsdienst of levensovertuiging, hetzij een geoorloofde godsdienstige of levensbeschouwelijke plechtigheid of lijkplechtigheid opzettelijk stoort, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste twee maanden of geldboete van de tweede categorie.

Artikel 147 (Smalende godlasteringen)

Met gevangenisstraf van ten hoogste drie maanden of geldboete van de tweede categorie wordt gestraft:

- 1°. hij die zich in het openbaar, mondeling of bij geschrift of afbeelding, door smalende godslasteringen op voor godsdienstige gevoelens krenkende wijze uitlaat;
- 2°. hij die een bedienaar van de godsdienst in de geoorloofde waarneming van zijn bediening bespot;
- 3°. hij die voorwerpen aan een eredienst gewijd, waar en wanneer de uitoefening van die dienst geoorloofd is, beschimpt.

Artikel 148 (Toegang tot, vervoer van lijk naar begraafplaats verhinderen)

Hij die opzettelijk de geoorloofde toegang tot een begraafplaats of crematorium of het geoorloofd vervoer van een lijk naar een begraafplaats of crematorium verhindert of belemmert, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste een maand of geldboete van de tweede categorie.

Artikel 149 (Grafschennis)

Hij die opzettelijk een graf schendt of enig op een begraafplaats opgericht gedenkteken opzettelijk en wederrechtelijk vernielt of beschadigt, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste een jaar of geldboete van de derde categorie.

Artikel 150 (Opgraven, wegnemen, vervoeren van lijken)

Hij die opzettelijk en wederrechtelijk een lijk opgraaft of wegneemt of een opgegraven of weggenomen lijk verplaatst of vervoert, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste een jaar of geldboete van de derde categorie.

Artikel 151 (Onttrekken van lijk aan de opsporing)

Hij die een lijk begraaft, verbrandt, vernietigt, verbergt, wegvoert of wegmaakt, met het oogmerk om het feit of de oorzaak van het overlijden, dan wel van het dood ter wereld komen te verhelen, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste twee jaren of geldboete van de vierde categorie.

Artikel 151a (Afstaan van kleine kinderen uit winstbejag)

Hij die uit winstbejag opzettelijk bevordert dat een kind beneden de leeftijd van zes maanden hetwelk niet onder voogdij van een rechtspersoon staat, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de raad voor de kindbescherming, als pleegkind wordt opgenomen, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste zes maanden of geldboete van de derde categorie.

Vernieling Artikelen 350-352**Artikel 350 (Vernieling van goederen)**

1. Hij die opzettelijk en wederrechtelijk enig goed dat geheel of ten dele aan een ander toebehoort, vernielt, beschadigt, onbruikbaar maakt of wegmaakt, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste twee jaren of geldboete van de vierde categorie.

Artikel 350a (Wissen, wijzigen etc van computergegevens)

Hij die opzettelijk en wederrechtelijk gegevens die door middel van een geautomatiseerd werk of door middel van telecommunicatie zijn opgeslagen, worden verwerkt of overgedragen, verandert, wist, onbruikbaar of ontoegankelijk maakt, dan wel andere gegevens daaraan toevoegt, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste twee jaren of geldboete van de vierde categorie.

Artikel 351 (Vernieling van zaken van openbaar nut)

Hij die spoorweg- of elektriciteitswerken, geautomatiseerde werken of werken voor telecommunicatie, werken dienend tot waterkering, waterlozing, gas- of waterleiding of riolering, voor zover deze werken ten algemene nutte gebezigd worden, dan wel goederen of werken ten behoeve van de landsverdediging, opzettelijk en wederrechtelijk vernielt, beschadigt, onbruikbaar maakt, onklaar maakt of weg maakt, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste drie jaren of geldboete van de vierde categorie.

Artikel 352 (Vernieling van gebouwen/(lucht)vaartuigen/installaties ter zee)

Hij die opzettelijk en wederrechtelijk enig gebouw, vaartuig of zijn lading, installatie ter zee of luchtvaartuig dat geheel of ten dele aan een ander toebehoort, vernielt, beschadigt, onbruikbaar maakt of onklaar maakt, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste vier jaren of geldboete van de vierde categorie.

Bijlage B

Aanvullende tabellen bij hoofdstukken 4, 5, en 6.

Hoofdstuk 4 Concrete handelingen

Tabel 4.5 Concrete handelingen in checklists van dossiers CBS-categorie Bedreiging
Inclusief aanvullende dossiers van 1999

	1999 (n = 100)		2008 (n = 42)		p
Concrete handelingen					
Bedreigende handelingen	94	94.0%	38	90.5%	n.s.
Gewelddadige handelingen tegen personen	11	11.0%	8	19.0%	n.s.
Beschadiging van goederen	9	9.0%	4	9.5%	n.s.
Overige handelingen	22	22.0%	10	23.8%	n.s.

Tabel 4.6 Bedreigende handelingen in checklists van dossiers CBS-categorie Bedreiging
Inclusief aanvullende dossiers van 1999

	1999 (n = 94)		2008 (n = 38)		p
Gedreigd door					
Uitsluitend verdachte zelf	80	85.1%	36	94.7%	n.s.
Medeverdachte	2	2.1%	0	0	
Verdachte zelf en medeverdachte	12	12.8%	2	5.3%	
Via medium					
Telefonisch, e-mail, internet	2	2.1%	5	13.2%	.000
Verbaal face-to-face	44	46.8%	26	68.4%	
Non-verbaal face-to-face	48	51.1%	7	18.4%	
Gericht tegen					
Burger	53	56.4%	21	55.3%	n.s.
Gezagdrager	21	22.3%	11	28.9%	
Dienstverlener	20	21.3%	6	15.8%	
Fysieke dreiging met geweld					
Ja	16	17.0%	8	21.1%	n.s.
Nee	78	83.0%	30	78.9%	
Fysieke dreiging met wapen/voorwerp					
Ja	52	55.3%	10	26.3%	.003
Nee	42	44.7%	28	73.7%	

Tabel 4.7 Vignetten van dossiers CBS-categorie Bedreiging
Inclusief aanvullende dossiers van 1999

	1999 (n = 125)		2008 (n = 54)		p
Bedreiging					
Lichte bedreiging (zonder voorwerp/wapen)	42	33.6%	29	53.7%	.005
Matige bedreiging (met voorwerp)	10	8.0%	2	3.7%	
Zwaardere bedreiging (met wapen)	42	33.6%	9	16.7%	
Anders dan bedreiging					
Overig	31	24.8%	14	25.9%	n.s.

Tabel 4.14 Concrete handelingen in checklists van dossiers CBS-categorie Openbaar Gezag
Inclusief aanvullende dossiers van 1999

	1999 (n = 91)		2008 (n = 41)		p
Concrete handelingen					
Bedreigende handelingen	10	11.0%	1	2.4%	n.s.
Gewelddadige handelingen tegen personen	26	28.6%	14	34.1%	n.s.
Beschadiging van goederen	7	7.7%	2	4.9%	n.s.
Overige handelingen	83	91.2%	32	78.0%	n.s.

Tabel 4.15 Vignetten van dossiers CBS-categorie Openbaar Gezag
Inclusief aanvullende dossiers van 1999

	1999 (n = 104)		2008 (n = 45)		p
Verzet					
Licht verzet (niet opvolgen bevel)	21	20.2%	18	40.0%	.018
Matig verzet (indirect)	8	7.7%	5	11.1%	
Zwaarder verzet (direct)	58	55.8%	19	42.2%	
Anders dan verzet					
Overig	17	16.3%	3	6.7%	n.s.

Hoofdstuk 5 Kwalificatie

Tabel 5.2 Vignetten Bedreiging en kwalificatie door OM

	1999 (n = 123)		2008 (n = 58)		p
Lichte bedreiging					
art. 141 Sr	3		2		
art. 180 Sr	1		0		
art. 181 Sr	3		0		
art. 184 Sr	3		1		
art. 285 Sr	48		33		
art. 300 Sr	6		2		
art. 350 Sr	0		3		
art. 285 Sr	48	75.0%	33	80.5%	n.s.
overig passend (180, 302 jo 45, 303 jo 45)	1	1.6%	0	0%	
overig niet passend (141, 181, 184, 300, 350)	15	23.4%	8	19.5%	
Matige bedreiging					
art. 141 Sr	1		0		
art. 180 Sr	1		0		
art. 285 Sr	10		2		
art. 350 Sr	1		0		
art. 285 Sr	10	76.9%	2	100%	n.s.
overig passend (180, 302 jo 45, 303 jo 45)	1	7.7%	0	0%	
overig niet passend (141, 181, 184, 300, 350)	2	15.4%	0	0%	
Zwaardere bedreiging					
art. 141 Sr	0		1		
art. 180 Sr	1		0		
art. 285 Sr	43		13		
art. 302 jo 45 Sr	1		0		
art. 303 jo 45 Sr	1		0		
art. 350 Sr	0		1		
art. 285 Sr	43	93.5%	13	86.7%	n.s.
overig passend (180, 302 jo 45, 303 jo 45)	3	6.5%	0	0%	
overig niet passend (141, 181, 184, 300, 350)	0	0%	2	13.3%	
Totaal Vignetten Bedreiging					
art. 141 Sr	4		3		
art. 180 Sr	3		0		
art. 181 Sr	3		0		
art. 184 Sr	3		1		
art. 285 Sr	101		48		
art. 300 Sr	6		2		
art. 302 jo 45 Sr	1		0		
art. 303 jo 45 Sr	1		0		
art. 350 Sr	1		4		
art. 285 Sr	101	82.1%	48	82.8%	n.s.
overig passend (180, 302 jo 45, 303 jo 45)	5	4.1%	0	0%	
overig niet passend (141, 181, 184, 300, 350)	17	13.8%	10	17.2%	

Tabel 5.3 Vignetten Mishandeling en kwalificatie door OM

	1999 (n = 153)		2008 (n = 146)		p
Lichte mishandeling					
art. 141 Sr	15		19		
art. 180 Sr	0		1		
art. 181 Sr	1		0		
art. 285 Sr	8		1		
art. 300 (jo 47) Sr	21		38		
art. 301 Sr	1		0		
art. 302 (jo 45) Sr	1		5		
art. 304 (300, 302 jo 45) Sr	3		2		
art. 350 Sr	4		2		
art. 141 Sr	15	27.8%	19	27.9%	.023
art. 300 Sr	21	38.9%	38	55.9%	
overig passend (180, 181, 301, 302, 304)	6	11.1%	8	11.8%	
overig niet passend (285, 350)	12	22.2%	3	4.4%	
Matige mishandeling					
art. 141 Sr	26		19		
art. 181 Sr	1		0		
art. 300 (jo 47) Sr	25		21		
art. 302 (jo 45) Sr	4		2		
art. 304 (300, 302 jo 45) Sr	0		2		
art. 141 Sr	26	46.4%	19	43.2%	n.s.
art. 300 Sr	25	44.6%	21	47.7%	
overig passend (180, 181, 301, 302, 304)	5	8.9%	4	9.1%	
overig niet passend (285, 350)	0	0%	0	0%	
Zwaardere mishandeling					
art. 141 Sr	15		16		
art. 285 Sr	1		0		
art. 300 (jo 47) Sr	16		14		
art. 302 (jo 45) Sr	10		4		
art. 304 (300, 302 jo 45) Sr	1		0		
art. 141 Sr	15	34.9%	16	47.1%	n.s.
art. 300 Sr	16	37.2%	14	41.2%	
overig passend (180, 181, 301, 302, 304)	11	25.6%	4	11.8%	
overig niet passend (285, 350)	1	2.3%	0	0%	
Totaal Vignetten Mishandeling					
art. 141 Sr	56		54		
art. 180 Sr	0		1		
art. 181 Sr	2		0		
art. 285 Sr	9		1		
art. 300 (jo 47) Sr	62		73		
art. 301 Sr	1		0		
art. 302 (jo 45) Sr	15		11		
art. 304 (300, 302 jo 45) Sr	4		4		
art. 350 Sr	4		2		
art. 141 Sr	56	36.6%	54	37.0%	.047
art. 300 Sr	62	40.5%	73	50.0%	
overig passend (180, 181, 301, 302, 304)	22	14.4%	16	11.0%	
overig niet passend (285, 350)	13	8.5%	3	2.1%	

Tabel 5.4 Vignetten Verzet en kwalificatie door OM

	1999 (n = 103)		2008 (n = 56)		p
Licht verzet					
art. 139 Sr	0		1		
art. 141 Sr	0		1		
art. 180 Sr	1		2		
art. 181 Sr	1		0		
art. 184 Sr	21		17		
art. 285 Sr	2		0		
art. 300 Sr	0		1		
art. 180 Sr	1	4.0%	2	9.1%	n.s.
art. 184 Sr	21	84.0%	17	77.3%	
overig passend (138, 139, 141, 181, 300, 304)	1	4.0%	3	13.6%	
overig niet passend (285)	2	8.0%	0	0%	
Matig verzet					
art. 180 Sr	5		4		
art. 181 Sr	0		1		
art. 184 Sr	3		2		
art. 285 Sr	1		2		
art. 180 Sr	5	55.6%	4	44.4%	n.s.
art. 184 Sr	3	33.3%	2	22.2%	
overig passend (138, 139, 141, 181, 300, 304)	0	0	1	11.1%	
overig niet passend (285)	1	11.1%	2	22.2%	
Zwaarder verzet					
art. 138 Sr	0		1		
art. 141 Sr	0		1		
art. 180 Sr	48		18		
art. 181 Sr	12		2		
art. 184 Sr	6		1		
art. 285 Sr	2		1		
art. 304 jo 300 Sr	1		1		
art. 180 Sr	48	69.6%	18	72.0%	n.s.
art. 184 Sr	6	8.7%	1	4.0%	
overig passend (138, 139, 141, 181, 300, 304)	13	18.8%	5	20.0%	
overig niet passend (285)	2	2.9%	1	4.0%	
Totaal Vignetten Verzet					
art. 138 Sr	0		1		
art. 139 Sr	0		1		
art. 141 Sr	0		2		
art. 180 Sr	54		24		
art. 181 Sr	13		3		
art. 184 Sr	30		20		
art. 285 Sr	5		3		
art. 300 Sr	0		1		
art. 304 jo 300 Sr	1		1		
art. 180 Sr	54	52.4%	24	42.9%	n.s.
art. 184 Sr	30	29.1%	20	35.7%	
overig passend (138, 139, 141, 181, 300, 304)	14	13.6%	9	16.1%	
overig niet passend (285)	5	4.9%	3	5.4%	

Tabel 5.5 Vignetten Vernieling en kwalificatie door OM

	1999 (n = 95)		2008 (n = 95)		p
Lichte vernieling					
art. 141 Sr	2		6		n.s.
art. 350 (jo 45, 47, 57) Sr	21		12		
art. 141 Sr.	2	8.7%	6	33.3%	
art. 350 Sr.	21	91.3%	12	66.7%	
overig passend (n.v.t.)	0	0%	0	0%	
overig niet passend (180, 285, 300)	0	0%	0	0%	
Matige vernieling					
art. 141 Sr	8		3		n.s.
art. 350 (jo 45, 47, 57) Sr	6		11		
art. 141 Sr.	8	57.1%	3	21.4%	
art. 350 Sr.	6	42.9%	11	78.6%	
overig passend (n.v.t.)	0	0%	0	0%	
overig niet passend (180, 285, 300)	0	0%	0	0%	
Zwaardere vernieling					
art. 141 Sr	6		5		n.s.
art. 350 (jo 45, 47, 57) Sr	6		8		
art. 141 Sr.	6	50.0%	5	38.5%	
art. 350 Sr.	6	50.0%	8	61.5%	
overig passend (n.v.t.)	0	0%	0	0%	
overig niet passend (180, 285, 300)	0	0%	0	0%	
Onbekende vernieling					
art. 141 Sr	6		9		n.s.
art. 180 Sr	1		1		
art. 285 Sr	3		1		
art. 300 Sr	0		1		
art. 350 (jo 45, 47, 57) Sr	36		38		
art. 141 Sr.	6	13.0%	9	18.0%	
art. 350 Sr.	36	78.3%	38	76.0%	
overig passend (n.v.t.)	0	0%	0	0%	
overig niet passend (180, 285, 300)	4	8.7%	3	6.0%	
Totaal Vignetten Vernieling					
art. 141 Sr	22		23		n.s.
art. 180 Sr	1		1		
art. 285 Sr	3		1		
art. 300 Sr	0		1		
art. 350 (jo 45, 47, 57) Sr	69		69		
art. 141 Sr.	22	23.2%	23	24.2%	
art. 350 Sr.	69	72.6%	69	72.6%	
overig passend (n.v.t.)	0	0%	0	0%	
overig niet passend (180, 285, 300)	4	4.2%	3	3.2%	

Hoofdstuk 6 Afdoening, vonnis en sanctie

Tabel 6.2 Afdoening door OM bij vignetten uit dossiers met één concrete handeling
Per vignetcategorie

	1999 (n = 264)		2008 (n = 208)		p
Bedreiging					
Sepot	17	32.1%	2	9.1%	n.s.
Transactie	6	11.3%	6	27.3%	
Dagvaarding	30	56.6%	14	63.6%	
Mishandeling					
Sepot	26	25.2%	15	15.6%	n.s.
Transactie	28	27.2%	37	38.5%	
Dagvaarding	49	47.6%	44	45.8%	
Verzet					
Sepot	5	9.6%	3	11.5%	n.s.
Transactie	18	34.6%	15	57.7%	
Dagvaarding	29	55.8%	8	30.8%	
Vernieling					
Sepot	10	18.9%	14	21.9%	n.s.
Transactie	21	39.6%	34	53.1%	
Dagvaarding	22	41.5%	16	25.0%	

Tabel 6.3 Afdoening door OM bij vignetten uit dossiers met één concrete handeling
Per ernstcategorie

	1999 (n = 264)		2008 (n = 208)		p
Licht					
Sepot	19	24.4%	10	13.0%	.002
Transactie	18	23.1%	38	49.4%	
Dagvaarding	41	52.6%	29	37.7%	
Matig					
Sepot	19	31.1%	11	21.2%	n.s.
Transactie	20	32.8%	19	36.5%	
Dagvaarding	22	36.1%	22	42.3%	
Zwaarder					
Sepot	16	15.5%	5	10.0%	n.s.
Transactie	29	28.2%	23	46.0%	
Dagvaarding	58	56.3%	22	44.0%	

Tabel 6.4 Dagvaarding door OM bij vignetten uit dossiers met één concrete handeling
Per vignet

	1999 (n = 264)		2008 (n = 208)		p
Bedreiging					
Lichte bedreiging (n = 20, n = 13)	10	50.0%	8	61.5%	.012
Matige bedreiging (n = 5, n = 1)	3	60.0%	1	100%	n.s.
Zwaardere bedreiging (n = 28, n = 8)	17	60.7%	5	62.5%	n.s.
Mishandeling					
Lichte mishandeling (n = 30, n = 37)	19	63.3%	15	40.5%	.046
Matige mishandeling (n = 39, n = 36)	12	30.8%	17	47.2%	n.s.
Zwaardere mishandeling (n = 34, n = 23)	18	52.9%	12	52.2%	n.s.
Verzet					
Licht verzet (n = 16, n = 14)	6	37.5%	5	35.7%	n.s.
Matig verzet (n = 5, n = 4)	3	60.0%	1	25.0%	n.s.
Zwaarder verzet (n = 31, n = 8)	20	64.5%	2	25.0%	n.s.
Vernieling					
Lichte vernieling (n = 12, n = 13)	6	50.0%	1	7.7%	n.s.
Matige vernieling (n = 12, n = 11)	4	33.3%	3	27.3%	n.s.
Zwaardere vernieling (n = 10, n = 11)	3	30.0%	3	27.3%	n.s.
Vernieling met onbekende schade (n = 19, n = 29)	9	47.4%	9	31.0%	n.s.
TOTAAL					
	130	49.2%	82	39.4%	

Tabel 6.7 Strafpogging door rechter bij vignetten uit dossiers met één concrete handeling
Per vignet- en ernstcategorie

	1999 (n = 130)		2008 (n = 82)		p
Vignetcategorie					
Bedreiging (n = 22, n = 22)	23	76.7%	14	100%	n.s.
Mishandeling (n = 49, n = 44)	43	87.8%	31	70.5%	.039
Verzet (n = 29, n = 8)	23	79.3%	6	75.0%	n.s.
Vernieling (n = 22, n = 16)	17	77.3%	14	87.5%	n.s.
Ernstcategorie					
Licht (n = 41, n = 29)	32	78.0%	19	65.5%	n.s.
Matig (n = 22, n = 22)	19	86.4%	18	81.8%	n.s.
Zwaarder (n = 58, n = 22)	48	82.8%	19	86.4%	n.s.
Onbekend (uitsluitend vernieling; n = 9, n = 9)	7	77.8%	9	100%	n.s.
TOTAAL					
	106	81.5%	65	79.3%	

Tabel 6.8 Strafpogging door rechter bij vignetten uit dossiers met één concrete handeling
Per vignet

	1999 (n = 130)		2008 (n = 82)		p
Bedreiging					
Lichte bedreiging (n = 10, n = 8)	8	80.0%	8	100%	n.s.
Matige bedreiging (n = 3, n = 1)	2	66.7%	1	100%	n.s.
Zwaardere bedreiging (n = 17, n = 5)	13	76.5%	5	100%	n.s.
Mishandeling					
Lichte mishandeling (n = 19, n = 15)	16	84.2%	8	53.3%	n.s.
Matige mishandeling (n = 12, n = 17)	11	91.7%	14	82.4%	n.s.
Zwaardere mishandeling (n = 18, n = 12)	16	88.9%	9	75.0%	n.s.
Verzet					
Licht verzet (n = 6, n = 5)	5	83.3%	3	60.0%	n.s.
Matig verzet (n = 3, n = 1)	2	66.7%	1	100%	n.s.
Zwaarder verzet (n = 20, n = 2)	16	80.0%	2	100%	n.s.
Vernieling					
Lichte vernieling (n = 6, n = 1)	3	50.0%	0	0%	n.s.
Matige vernieling (n = 4, n = 3)	4	100%	2	66.7%	n.s.
Zwaardere vernieling (n = 3, n = 3)	3	100%	3	100%	n.s.
Vernieling met onbekende schade (n = 9, n = 9)	7	77.8%	9	100%	n.s.
TOTAAL					
	106	81.5%	65	79.3%	

Tabel 6.11 *Vrijheidsstraffen bij vignetten uit dossiers met één concrete handeling*
Per vignet- en ernstcategorie

	1999 (n = 106)		2008 (n = 65)		p
Vignetcategorie					
Bedreiging (n = 23, n = 14)	7	30.4%	6	42.9%	n.s.
Mishandeling (n = 43, n = 31)	28	65.1%	5	16.1%	.000
Verzet (n = 23, n = 6)	9	39.1%	1	16.7%	n.s.
Vernieling (n = 17, n = 14)	5	29.4%	2	14.3%	n.s.
Ernstcategorie					
Licht (n = 32, n = 19)	15	46.9%	5	26.3%	n.s.
Matig (n = 19, n = 18)	7	36.8%	1	5.6%	.042
Zwaarder (n = 48, n = 19)	25	52.1%	7	36.8%	n.s.
Onbekend (uitsluitend vernieling; n = 7, n = 9)	2	28.6%	1	11.1%	n.s.
TOTAAL					
	49	46.2%	14	21.5%	

Tabel 6.12 *Vrijheidsstraffen bij vignetten uit dossiers met één concrete handeling*
Per vignet

	1999 (n = 106)		2008 (n = 65)		p
Bedreiging					
Lichte bedreiging (n = 8, n = 8)	2	25.0%	2	25.0%	n.s.
Matige bedreiging (n = 2, n = 1)	0	0%	0	0%	n.s.
Zwaardere bedreiging (n = 13, n = 5)	5	38.5%	4	80.0%	n.s.
Mishandeling					
Lichte mishandeling (n = 16, n = 8)	12	75.0%	3	37.5%	n.s.
Matige mishandeling (n = 11, n = 14)	4	36.4%	0	0%	.026
Zwaardere mishandeling (n = 16, n = 9)	12	75.0%	2	22.2%	.017
Verzet					
Licht verzet (n = 5, n = 3)	0	0%	0	0%	n.s.
Matig verzet (n = 2, n = 1)	2	100%	0	0%	n.s.
Zwaarder verzet (n = 16, n = 2)	7	43.8%	1	50.0%	n.s.
Vernieling					
Lichte vernieling (n = 3, n = 0)	1	33.3%	-	-	n.s.
Matige vernieling (n = 4, n = 2)	1	25.0%	1	50.0%	n.s.
Zwaardere vernieling (n = 3, n = 3)	1	33.3%	0	0%	n.s.
Vernieling met onbekende schade (n = 7, n = 9)	2	28.6%	1	11.1%	n.s.
TOTAAL					
	49	46.2%	14	21.5%	

Tabel 6.15 Bestrafning vanuit *juridisch* perspectief bij vignetten uit dossiers met één concrete handeling
Per vignet- en ernstcategorie

	1999 (n = 264)		2008 (n = 208)		p
Vignetcategorie					
Bedreiging (n = 53, n = 22)	23	43.4%	14	63.6%	n.s.
Mishandeling (n = 103, n = 96)	43	41.7%	31	32.3%	n.s.
Verzet (n = 52, n = 26)	23	44.2%	6	23.1%	n.s.
Vernieling (n = 53, n = 64)	17	32.1%	14	21.9%	n.s.
Ernstcategorie					
Licht (n = 78, n = 77)	32	41.0%	19	24.7%	.030
Matig (n = 61, n = 52)	19	31.1%	18	34.6%	n.s.
Zwaarder (n = 103, n = 50)	48	46.6%	19	38.0%	n.s.
Onbekend (uitsluitend vernieling; n = 19, n = 29)	7	36.8%	9	31.0%	n.s.
TOTAAL					
	106	40.2%	65	31.3%	.046

Tabel 6.16 Bestrafning vanuit *juridisch* perspectief bij vignetten uit dossiers met één concrete handeling
Per vignet

	1999 (n = 264)		2008 (n = 208)		p
Bedreiging					
Lichte bedreiging (n = 20, n = 13)	8	40.0%	8	61.5%	n.s.
Matige bedreiging (n = 5, n = 1)	2	40.0%	1	100%	n.s.
Zwaardere bedreiging (n = 28, n = 8)	13	46.4%	5	62.5%	n.s.
Mishandeling					
Lichte mishandeling (n = 30, n = 37)	16	53.3%	8	21.6%	.007
Matige mishandeling (n = 39, n = 36)	11	28.2%	14	38.9%	n.s.
Zwaardere mishandeling (n = 34, n = 23)	16	47.1%	9	39.1%	n.s.
Verzet					
Licht verzet (n = 16, n = 14)	5	31.3%	3	21.4%	n.s.
Matig verzet (n = 5, n = 4)	2	40.0%	1	25.0%	n.s.
Zwaarder verzet (n = 31, n = 8)	16	51.6%	2	25.0%	n.s.
Vernieling					
Lichte vernieling (n = 12, n = 13)	3	25.0%	0	0%	n.s.
Matige vernieling (n = 12, n = 11)	4	33.3%	2	18.2%	n.s.
Zwaardere vernieling (n = 10, n = 11)	3	30.0%	3	27.3%	n.s.
Vernieling met onbekende schade (n = 19, n = 29)	7	36.8%	9	31.0%	n.s.
TOTAAL					
	106	40.2%	65	31.3%	.046

Tabel 6.18 Bestrafning vanuit *belevingsperspectief* bij vignetten uit dossiers met één concrete handeling
Per vignet- en ernstcategorie

	1999 (n = 264)		2008 (n = 208)		p
Vignetcategorie					
Bedreiging (n = 53, n = 22)	29	54.7%	20	90.9%	.003
Mishandeling (n = 103, n = 96)	71	68.9%	68	70.8%	n.s.
Verzet (n = 52, n = 26)	41	78.8%	21	80.8%	n.s.
Vernieling (n = 53, n = 64)	38	71.7%	48	75.0%	n.s.
Ernstcategorie					
Licht (n = 78, n = 77)	50	64.1%	57	74.0%	n.s.
Matig (n = 61, n = 52)	39	63.9%	37	71.2%	n.s.
Zwaarder (n = 103, n = 50)	77	74.8%	42	84.0%	n.s.
Onbekend (uitsluitend vernieling; n = 19, n = 29)	13	68.4%	21	72.4%	n.s.
TOTAAL					
	180	68.2%	157	75.5%	n.s.

Tabel 6.19 Bestrafning vanuit *belevingsperspectief* bij vignetten uit dossiers met één concrete handeling
Per vignet

	1999 (n = 264)		2008 (n = 208)		p
Bedreiging					
Lichte bedreiging (n = 20, n = 13)	10	50.0%	13	100%	.002
Matige bedreiging (n = 5, n = 1)	2	40.0%	1	100%	n.s.
Zwaardere bedreiging (n = 28, n = 8)	17	60.7%	6	75.0%	n.s.
Mishandeling					
Lichte mishandeling (n = 30, n = 37)	22	73.3%	26	70.3%	n.s.
Matige mishandeling (n = 39, n = 36)	24	61.5%	25	69.4%	n.s.
Zwaardere mishandeling (n = 34, n = 23)	25	73.5%	17	73.9%	n.s.
Verzet					
Licht verzet (n = 16, n = 14)	10	62.5%	9	64.3%	n.s.
Matig verzet (n = 5, n = 4)	4	80.0%	4	100%	n.s.
Zwaarder verzet (n = 31, n = 8)	27	87.1%	8	100%	n.s.
Vernieling					
Lichte vernieling (n = 12, n = 13)	8	66.7%	9	69.2%	n.s.
Matige vernieling (n = 12, n = 11)	9	75.0%	7	63.6%	n.s.
Zwaardere vernieling (n = 10, n = 11)	8	80.0%	11	100%	n.s.
Vernieling met onbekende schade (n = 19, n = 29)	13	68.4%	21	72.4%	n.s.
TOTAAL					
	180	68.2%	157	75.5%	n.s.

Literatuur

- Althoff, M. (2005). Het beeld van de jeugd als criminaliteits- en veiligheidsprobleem. Een discours theoretische verklaring. *Pedagogiek*, 25 (4) pp, 262-278.
- Brouwers, M. & Eggen, A.Th.J. (2011) Vervolging. In: Kalidien, S.N. & de Heer - de Lange, N.E. (red.) *Criminaliteit en rechtshandhaving 2010. Ontwikkelingen en samenhangen*. Meppel: Boom Juridische uitgevers (WODC, Onderzoek en Beleid, nr. 298), pp.121-138.
- Buruma, Y. (2005). *De dreigingsspiraal. Onbedoelde neveneffecten van misdaadbesteding*. Den Haag: Boom Juridische uitgevers
- Butts, J. & Travis, J. (2002). *The rise and fall of American youth violence: 1980 to 2000*. Washington: The Urban Institute Justice Policy Center
- Commissie kleine criminaliteit (1984). *Interimrapport van de Commissie kleine criminaliteit*. Den Haag: Staatsuitgeverij.
- Commissie kleine criminaliteit (1986). *Eindrapport Commissie kleine criminaliteit*. Den Haag: Staatsuitgeverij.
- Doob, A.N. & Sprott, J.B. (1998). Is the "quality" of youth violence becoming more serious? *Canadian Journal of Criminology*, 40 (2), pp. 185-194
- Egelkamp, M.M. (2002) *Inflation von Gewalt? Strafrechtliche und kriminologische Analysen von Qualifikationsentscheidungen in den Niederlanden und Deutschland*. Groningen: University of Groningen.
- Eggen, A.Th.J. & Kalidien, S.N. (red.) (2008) *Criminaliteit en rechtshandhaving 2007. Ontwikkelingen en samenhangen*. Meppel: Boom Juridische uitgevers (WODC, Onderzoek en Beleid, nr. 271)
- Eggen, A.Th.J. & Kessels, R.J. (2011) Criminaliteit en opsporing. In: Kalidien, S.N. & de Heer - de Lange, N.E. (red.) *Criminaliteit en rechtshandhaving 2010. Ontwikkelingen en samenhangen*. Meppel: Boom Juridische uitgevers (WODC, Onderzoek en beleid, nr. 298), pp.83-117.
- Estrada, F. (2001). Juvenile violence as a social problem; Trends, media attention and societal response. *British Journal of Criminology*, 41 (4), pp. 639-655.
- Flight, S. & Abraham, M. (2011) *Agressie en geweld tegen werknemers met een publieke taak*. Amsterdam: DSP-groep.
- Gabor, T. (1999). Trends in youth crime; Some evidence pointing to increases in the severity and volume on the part of young people. *Canadian Journal of Criminology*, 41 (3), pp. 385-392.
- Goudriaan, H. & Eggen, A.Th.J. (2009). Verdachten van criminaliteit. In: S.N. Kalidien en A.Th.J. Eggen (red.), *Criminaliteit en Rechtshandhaving 2008: Ontwikkelingen en samenhang*, p. 101-130, Den Haag, Boom Juridische uitgevers. Onderzoek en beleid 279.
- Heer-de Lange, N.E. de (2009). Berechting. In: S.N. Kalidien en A.Th. Eggen (red.), *Criminaliteit en Rechtshandhaving 2008: Ontwikkelingen en samenhang*, p. 153-174, Den Haag, Boom Juridische uitgevers. Onderzoek en beleid 279.
- Junger-Tas, J. (1997) Geweld onder jongeren. In: K. Schuyt (red.), *Het sociaal tekort: Veertien sociale problemen in Nederland*. Amsterdam: De Balie, pp. 112-126.
- Kalidien, S.N. & Heer - de Lange, N.E. de (red.) (2011) *Criminaliteit en rechtshandhaving 2010. Ontwikkelingen en samenhangen*. Den Haag: Boom Juridische uitgevers (WODC, Onderzoek en Beleid, nr. 298)

- Laan, A.M. van der, Blom, M., Tollenaar, N. & Kea, R. (2010). *Trends in de geregistreeerde jeugdcriminaliteit onder 12- tot en met 24-jarigen in de periode 1996-2007*. Den Haag: WODC (Cahier 2010-2).
- Laan, A.M. van der & Blom, M. (2011). *Meer jeugdige verdachten, maar waarom? Een studie naar de relatie tussen maatschappelijke ontwikkelingen en de veranderingen in het aantal jeugdige verdachten van een misdrijf in de periode 1997-2007*. Den Haag: Boom Juridische Uitgevers. (WODC, Onderzoek en beleid, nr. 292).
- Nabben, T., Doekhie, J. & Korf, D.J. (2010) *Beleving van de werkstraf in de buurt door jeugdigen*. Amsterdam: Rozenberg Publishers.
- Ruller, S. van (2001) Sancties. In: E. Lissenberg, S. van Ruller & R. van Swaaningen (red.) *Tegen de regels IV. Een inleiding in de criminologie*. Nijmegen: Ars Aequie Libri, pp. 387-412.
- Spaans, E.C. (1995) *Werken of zitten. Toepassing van werkstraffen en korte vrijheidsstraffen in 1992*. Arnhem: Gouda Quint (WODC 144).
- Weijers, I. (2008). Het gaat niet slecht met de Nederlandse jeugd. *Justitiële verkenningen*, 34 (8), pp. 38-48.
- Wittebrood, K. & Nieuwbeerta (2006) Een kwart eeuw stijging in de geregistreeerde criminaliteit. Vooral meer registratie, nauwelijks meer criminaliteit. *Tijdschrift voor Criminologie*, 48(3), p. 227-242.
- Zimring, F. (1998a). The youth violence epidemic: myth of reality? *Wake Forest Law Review*, 33, pp. 727-744.
- Zimring, F. (1998b). *American Youth Violence*. New York: Oxford Press.

Eerder verschenen in de Bonger Reeks (www.rozenbergps.com)

De wietpas en het sociaal clubmodel (2011)

Marije wouters & Dirk J Korf

Om het probleem van de toelevering aan coffeeshops (de zogeheten 'achterdeur') terug te dringen heeft de Nederlandse regering het voornemen om de wietpas verplicht te stellen. Het college van B&W van Utrecht heeft in het collegeprogramma van 2010 een experiment met een sociaal clubmodel aangekondigd. In dit rapport wordt in kaart gebracht hoe bezoekers van Utrechtse coffeeshops denken over deze twee mogelijke beleidsveranderingen in de komende jaren.

ISBN 978 90 3610 271 1

Uit de schaduw. Jongeren en drugs in Amsterdam Zuidoost (2011)

Ton Nabben, Jennifer Doekhie & Dirk J Korf

Het Amsterdamse stadsdeel Zuidoost is volop in beweging. Tegelijk met de wederopbouw van het stadsdeel is ook het drugsbeleid in Zuidoost in de afgelopen jaren door een combinatie van repressie en zorg voortvarend aangepakt. Jonge drugsgebruikers melden zich echter mondjesmaat bij de instellingen. Dit rapport gaat over de trends op het gebied van het gebruik van verdovende middelen door jongeren en jongvolwassenen in Zuidoost.

ISBN 978 90 3610 253 7

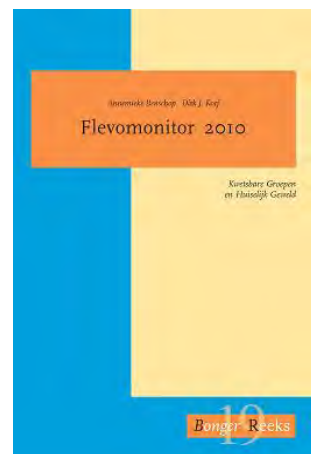

Flevomonitor 2010 (2011)

Annemieke Benschop & Dirk J Korf

De Flevomonitor focust op de thema's verslaving, dak- en thuisloosheid en huiselijk geweld in de provincie Flevoland. Sinds 2005 wordt jaarlijks cijfermateriaal verzameld en geanalyseerd van instanties die zich bezighouden met deze thematiek. In deze zesde jaargang is, in het kader van huiselijk geweld, extra aandacht besteed aan ouderenmishandeling.

ISBN 978 90 3610 251 3

Amsterdamse coffeeshops en hun bezoekers
(2011)

Dirk J Korf, Jennifer Doekhie & Marije wouters

Vanuit vier invalshoeken is het reilen en zeilen van Amsterdamse coffeeshops in kaart gebracht. Eerst is gekeken naar de directe omgeving van de coffeeshops en hoe zij er van buiten uitzien. Vervolgens zijn exploitanten geïnterviewd, observaties gedaan, klanten geteld en 1 214 klanten geïnterviewd.

ISBN 978 90 3610 236 0

Gezondheidsrisicogedrag onder mannelijke gedetineerden
(2011)

Marije wouters, Jennifer Doekhie, Dirk J Korf & Annemieke Benschop

Gevangenisvormen overal ter wereld een groot risico voor het overdragen van infectieziekten. In dit onderzoek wordt voor het eerst een prevalentieschatting gemaakt van gedrag dat het risico op infectieziekten (hiv, soa, en hepatitis B en C) vergroot in Nederlandse detentie: tatoeages, piercings, boegroes, intraveneus druggebruik en – vrijwillige of onvrijwillige – onveilige seks.

ISBN 978 90 3610 226 1

Beleving van de werkstraf in de buurt door jeugdigen
(2011)

Ton Nabben, Jennifer Doekhie, Dirk J Korf & Marijn Everartz

Naar aanleiding van discussies in de Tweede Kamer over de actieve stimulatie van het uitvoeren van werkstraffen door jongeren in de eigen buurt, staat in dit onderzoek de beleving van werkstraffen bij de jongeren centraal. Het onderzoek bestaat uit verschillende onderdelen: inventarisatie van werkstraffen, etnografisch veldonderzoek naar de beleving van werkstraffen in de eigen buurt of pleegbuurt, en een literatuurstudie.

ISBN 978 90 3610 218 6